

LJUDSKI GLAS

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE OBMURSKIH OKRAJEV

Štev. 6 — Leto I.

Murska Sobota, 7. aprila 1949

Mesečna naročnina
10 din

Cena 2 din

Pred III. kongresom LFJ

V času ko je po vsem svetu divjala najhujša borba, krvava borba za življenje in obstanek, so spoznali tudi naši narodi, da je edina rešitev za nje nastopati skupno, če si hočejo priboriti najosnovnejše življenjske pravice. Od raznih strani usmerjano strankarstvo je vedno slabilo moč delovnega ljudstva, zato so vsi pošteno misleči ljudje prišli do sklepa, da je v času, ko gre za biti ali ne biti edina rešitev v skupni borbi, ki pa je mogoča edino na ta način, če je delovno ljudstvo povezano v enotni organizaciji. Tako se je rodila Ljudska fronta Jugoslavije. Svoje prve in najvažnejše naloge: izgon okupatorja in vzpostavitev ljudske oblasti je sicer z velikimi žrtvami, vendar zmagovito in v celoti izvršila.

Splošna želja ljudstva, ki hoče zgraditi trdno in močno domovino, je Ljudsko fronto gnala naprej, tako da je postala mogočna množica delovnega ljudstva in bila sposobna izvršiti izredno težke naloge gospodarske obnove. Pod trdnim vodstvom Komunistične partije so naši narodi prišli do spoznanja, da je rešitev iz težkih življenjskih pogojev edino v socializmu, zato je tudi Fronta takoj pristopila k intenzivnemu delu za ustvaritev socializma.

Osvobodilna fronta v Prekmurju je zaživela razmeroma pozno, to je šele po osvoboditvi. Njeni zaročki so se sicer pojavili že med borbo, vendar so njeni pionirji večinoma z življenjem plačali svoje pošteno delo in svojo iskreno željo služiti koristim ljudstva. Kovač Štefan, Cvetko Štefan, Rogan Lučvir in mnogi, mnogi drugi so svetli vzgledi prvih pionirjev prvih voditeljev poti v lepšo bodočnost. Okupator, ki je koncentriral v krajih vso množico svojih beguncev in ki je vpostavil močno izdajalsko mrežo domačih odpadnikov, je hotel z vso silo preprečiti razvoj Osvobodilne fronte pri nas. Vendar po osvoboditvi je vse, kar je poštenega, vstopilo v vrste Ljudske fronte, ker so spoznali njeno delo, njene zmage in njene cilje.

Veliko je pa še poštenih delovnih ljudi v naših krajih, ki že po svojem bistvu spadajo v vrste Fronte, vendar še danes stojijo ob strani iz več razlogov. Glavni razlog je ta, da imperialistične sile nikakor nečejo preživeti porazov, ki se vrstijo iz dneva v dan, ter hočejo z vsemi sredstvi zadržati svoj nujni konec. Preko bližnje meje se širi val groženj, laži in obljub, ki delajo zmedo med poštenim delovnim ljudstvom, ki se ne upa dovolj posvetiti mirnemu delu ter svobodno izraziti svojega prepričanja. Med važnimi razlogi malega števila članstva Fronte je tudi ta, da je to ljudstvo, ki je globoko verno vedno sledilo duhovništvu, ki je naravno izhajalo iz njegovih vrst in

Konferenca OF v Murški Soboti

Preko 300 izvoljenih delegatov se je udeležilo nedeljske konference Osvobodilne fronte okraja Murska Sobota. Konferenci je prisostvoval tudi ljudski poslanec tov. Miško Kranjec.

Na konferenci so delegati izvolili novi okrajni plenum OF, izvršni odbor in sekretariat Okrajnega odbora Osvobodilne fronte.

Po referatu predsednika okrajnega odbora OF se je razvila diskusija, v kateri so delegati razpravljali o sprejetju plana, o zadrugištvu, dopolnjevali letni plan dela in ga tudi sprejeli.

Osvobodilna fronta okraja Murska Sobota si je v letnem planu dela zadala številne nove obveze na vseh

področjih dela. Frontovci so sprejeli obvezo, da bodo do konca leta pojačali svoje vrste za 100%. Poleg dviga članstva bodo tudi skrbeli za utrjevanje frontne organizacije, in to preko raznih aktivov in komisij, ki bodo delovale pri Okrajnem odboru in tudi v osnovnih organizacijah. Pri Okrajnem odboru bodo vse komisije formirali že do 15. aprila.

Frontovci so s planom sprejeli tudi več obvez v zvezi razvoja zadrugištvu, predvsem se bo polagalo mnogo več pažnje kmetijsko-obdelovalnim zadrugam in ekonomijam.

Ob zaključku konference so delegati poslali pozdravne resolucije Izvršnemu odboru Osvobodilne fronte Slovenije in tov. Marinku.

Vzor frontovca — vaškega aktivista

V zgodnji pomlad — v lanskem letu — ko so komaj pričeli zeleneti gorčki gozdovi, so začutili vaščani obmejne vasi Čepinci, da manjka v njih vasi ognjišče, ki bi jih združevalo, začutili so, da manjka njihovi vasi zbirališče, kjer bi se ob večerih zbirali, poslušali po radiu vesti vsega sveta in razpravljali o problemih svoje vasi, o frontnem življenju in drugo. Zato so se namenili skupno s sosednjo vasio Markovci graditi zadrugišni dom, ki bi jim dal vse to. Staro zgradbo v Markovcih, ki ni nikomur več služila, so porušili in tako dobili precej opeke. Toda samo frontovci Čepincev so složno in vneto delali okrog priprav za gradnjo zadrugišnega doma. Markovčani pa so le gledali pehanje svojih sosedov pri delu in niso nič kaj mnogo pomagali. Tedaj se je pa pri frontovcih Čepincev pojavila ta-le misel: kaj pa, ko bi sami zgradili svoj zadrugišni dom.

Predsednik krajevne uprave za gradnjo zadrugišnega doma, Koloman Korpič, je predlagal prvi, naj bi si ga zgradili iz lastnih virov.

Tako so tudi pričeli. Začeli so z opeko. Iz glin, ki so jo izkopali sami, so izdelali z ročno izdelavo okrog 70.000 komadov zidakov in jo tudi sami sežgali. Ob dobri organizaciji dela se je vse vršilo v najlepšem redu in z veliko naglico. Koloman Korpič je uspešno vodil vse delo.

Treba je bilo še lesa, peska, apna in drugih reči. Vse skrbi so v največji

meri ležale na Korpičevih ramah, kot predsedniku krajevnega ljudskega odbora in predsedniku krajevnih gradbene uprave. Ta je videl pred seboj le eno: zgraditi zadrugišni dom še pred nastopom zime. Zbral je okrog sebe vaščane: »Potrebujemo les, kaj ne...? Zadrugišni dom moramo imeti na vsak način!«

To je bilo kot pribito. Ljudje so razumeli. Kako tudi ne bi. Saj so neštokrat razpravljali na sestankih, da je v vasi potrebno zgraditi nekaj, kjer se bodo lahko zbirali in razpravljali o svojih skrbih, o izboljšanju dela in dvigu vasi.

Kmetje so odgovorili. Odgovor je bil ta, da so drugega dne pripeljali vsak nekaj desk. Tako je šlo naprej, iz dneva v dan in kmalu se je kopicil na trati pred gradbiščem kup belih, po smoli dišečih desk in tramov.

Proti koncu septembra je bil na gradilišču pripravljen že ves material. Dvigali so se kupi že žgane opeke, gramoz, pesek, jama polna apna, skladovnice desk in tramov.

»Sedaj bo treba pričeti z zidavo«, je tedaj zopet dejal Korpič. »Če združeno primemo, tako kot doslej, bomo kmalu gotovi...«

Treba je bilo pričeti s kopanjem temeljev. V delo so se vrgli prav vsi vaščani. Videli so Korpiča, kako vsako prsto uro uporablja za zadrugišni dom, zato niso marali zaostajati.

Temelji so bili kmalu izkopani, tudi

slavije bo prinesel nove naloge, približeval bo našo domovino zopet za korak bliže k socializmu. Osvobodilna fronta v naših krajih bo v svojem predkongresnem in medkongresnem delu zastavila vse sile, da še preostanek poštenih delovnih ljudi vključi v svoje vrste in da jih tako okrepljena in močna popelje k blagostanju in sreči, k kulturnemu in gospodarskemu dvigu, k lepšemu in boljšemu življenju — k socializmu.

predelali ves material, predviden v tej sezoni za predvojaško vzgojo. Novi obvezniki so pokazali veliko zanimanje in voljo do učenja. Ne zaostajajo pa tudi ostali obvezniki, ki so bili že do sedaj vključeni v predvojaško vzgojo. Tudi starejši obvezniki se skoraj povsod 100 odstotno udeležujejo predvojaške vzgoje. Da bi bila udeležba pri obiskih čim višja, da bi bilo čim manj izostankov in uspeh tem večji, si predvojaški centri napovedujejo medsebojna tekmovanja, ki so v zadnjem času zelo razgibala vse centre. Vseh devet centrov tekmuje, kateri si bo priboril prehodno zastavico in trajno last. Do sedaj je še vedno med najboljšimi center Gornja Lendava, ki si je že drugi priboril prehodno zastavico. Za gornjelendavskim centrom ne zaostajajo mnogo: Cankova, Krog in Rogaševci.

Z uspešnim udejstvom v predvojaški vzgoji dokazujejo naši mladinci svojo pripravljenost: storiti vse za dobrobit domovine.

V Fokovcih so dogradili zadrugišni dom

Toplo, nedeljsko popoldne. Pomladno sonce ogreva zeleneče ozimne spodnje Goriške. Živahno je danes na vzpetinah v okolici Fokovca. Zadrugišniki slavijo svojo delovno zmago, dogradili so zadrugišni dom. Na hričku, tik glavne ceste stoji novo zgrajeni zadrugišni dom. Visoko nad streho se vije zastava, vidna je že od daleč. Dom je ves v zelenju, zastavah. A krog njega pisana množica ljudi iz Fokovca, Sela in vseh bližnjih in daljnih okoliških vasi.

Fokovčani so bili letos po novem letu pridni. Topli zimski dnevi so vabili k delu in zadrugišniki so se odzvali. Dom je bil pod streho že lanske jesen, vendar do otvoritve ni prišlo, prehitela jih je zima. Kljub temu so se dela vršila naprej.

»Do III. kongresa Ljudske fronte Jugoslavije bomo dom dogradili, vsečili bomo vanj zadrugo. To je bila pred dvema mesecema naša obveza«, nam pripoveduje Solar Jože, predsednik krajevne uprave za gradnjo zadrugišnega doma.

Obvezi je zadoščeno. Zadrugišni dom je ometan, ob otvoritvi se je vselila vanj poslovalnica Kmetijske zadruge. Čez teden, dva bo opremljena tudi čitalnica, nato sledi dvorana.

Z združenimi močmi se vse doseže. Tega izreka so se oprijeli tudi prebivalci vasi Fokovci. Uspeh ni izostal. S skupnimi napor, z združenimi močmi so ustvarili v svoji vasi ognjišče, od koder bo zelo napredno gospodarsko, kulturno in politično življenje na vasi.

»Že v lanskem jeseni smo poizkusili z delom po brigadnem sistemu. Rezultati dela so bili vedno zadovoljivi, zato smo tudi letos delali na ta način«, pripoveduje Banko Štefan in razlaga, kako so delali. Složno so pristopili k delu vsi. Frontovci, žene, mladinci, pionirji; prav vsi so zgradili za delo. Zato bo tudi delež v zadrugišnem domu skupen. Zadrugišni dom bo last vseh, služil bo vsestranskemu dvigu vaščanov. V zadrugišni dom je bilo vloženih preko 9500 delovnih ur. Pa še precej jih bo treba, preden bo dom v celoti opremljen. Zadrugišniki se ne boje dela: »Zagrabili bomo še bolj...« tako trde mnogi.

»Precej smo imeli opravka — predvsem lanske jesen in pozimi — z nekaterimi nergači in delomržeži ki jim delo v zadrugišnem domu nikakor ni prijalo«, nadaljuje Banko.

»Tudi s skupnimi kotli so nas strahili, vendar ne dolgo. Zapri smo jim usta z našim delom, utihniti so morali...« doda mladinka Ibojka.

Srebrno značko ima na prsih. Ponosna je nanjo. Kako tudi ne bi bila. Saj je značka priznanje za skromen — a vendar velik doprinos našim skupnosti, doprinos k boljšemu, lepšemu in svetlejšemu življenju naših delovnih kmetov.

Pet najboljših zadrugišnikov-graditeljev je prejelo zlate značke, 8 jih je prejelo srebrne in 10 bronaste. Okrajni odbor LMS je obdaril najbolj požrtvovalne mladince s knjižnicami darili.

Zadrugišniki si ogledujejo novi dom. Nova poslovalnica Kmetijske zadruge je polna blaga in kako velika je, prostorna in svetla, da je kar veselje vstopiti preko praga. Čitalnica s knjižnico bo prav tako kmalu urejena. Tu se bodo vaščani sestajali ob večerih, nedeljah in prebirali knjige, časopise in revije. Tudi ostali prostori bodo v najkrajšem času urejeni in na dvorano bo treba prav tako misliti. Potrebna je, da se bo tako kulturno življenje v vasi čim lažje in uspešneje razvijalo, kajti le tako bo lahko postal zadrugišni dom resnični center. Žarišče kulture na vasi — poleg gospodarskega življenja, ki ga bo nudil zadrugišnikom.

Še pozno popoldne in zvečer je valovila vesela pesem preko goriških vzpetin, se izgubljala nad zelenečo se ržo in pšenico v vrhovih bližnjih in daljnih borovih vrhov, ki so tega dne prav tako šumeli in opozivali veselo vrvenje okrog bele hiše z rdečo streho, vrh katere je plapolala trobojnica z rdečo zvezdo, a pod robom strehe, nad vrati se odraža velik, svež napis: »Zadrugišni dom.«

Obvestilo

Vaški odbori OF in Kmetijske zadruge, ki razpečavate »Ljudski glas« — pošiljajte redno zbrani denar na upravo »Ljudskega glasu«, Murska Sobota, Okrajni odbor OF. Da bo naše poslovanje — razpečevanje lista — čim lažje potekalo, pozivamo vse vaške odbore OF in sindikate, ki nam še niso dostavili seznama stalnih naročnikov, da to čim prej store. Naročnike zbiramo še vedno.

UPRAVA

Predvojaška vzgoja zajema vso mladino soboškega okraja

Da mladinci letnika 1932 — ob svoji vključitvi v predvojaško vzgojo — v kratkem predelajo v splošnem že predelano snov predvojaške vzgoje, je bilo tudi v mursko-soboškem okraju v preteklem mesecu taborenje mladincev-obveznikov predvojaške vzgoje, letnika 1932.

Taborenje je bilo v vseh centrih zelo dobro organizirano in tudi uspešno zaključeno. Vso pomoč sta nudila organizaciji dela in taborenju samemu Vojni odsek in Okrajni ljudski odbor v Murški Soboti. Na razmeroma obsebnem terenu okraja Murska Sobota je bilo taborenje razdeljeno na 9 centrov: Beltinci, Tišina, Cankova, Gornja Lendava, Rogaševci, Šalovci, Mačkovci, Martjanci in Murska Sobota. V vseh centrih je taborenje v redu potekalo, mladinci

ci so bili zelo disciplinirani in so s pažnjo sledili predavanjem. To dokazuje, da mladinci pravilno razumejo namen in važnost predvojaške vzgoje. Razveseljivo je dejstvo, da so se taborenja udeležili vsi mladinci letnika 1932, kljub temu, da so imeli nekateri zelo daleč od centrov — saj so nekateri prihajali v centre taborenja iz 10 in še več kilometrov oddaljenih vasi. Taborenje se so povsod zaključila s slovesnim sprejemom novih mladincev v vrste obveznikov predvojaške vzgoje. Posebno lepo so priredili sprejem novih mladincev v svoje vrste obvezniki predvojaške vzgoje v centru Rogaševci, kjer se je te proslave poleg mladincev udeležilo tudi preko 300 vaščanov.

Na taborenjih so mladinci uspešno

Pred IV. kongresom LMS

Predkongresno tekmovanje je zajelo najširše mladinske vrste v mursko-soboškem okraju. Glavne obveze v večini aktivov so bile udržitve in razširitev mladinske organizacije in mobilizacija delovne sile za industrijo.

V času predkongresnega tekmovanja se je organizacijsko utrdilo 32 aktivov, ki so bili pred tekmovanjem precej šibki. Ustanovljenih je tudi 17 novih mladinskih aktivov. Mladinske vrste so se razširile za nekaj sto članov. Preko 700 mladincev in mladink je v času tekmovanja odšlo v razna podjetja, tovarne, rudnike in na druga dela, kakor tudi na številne tečaje in delovne akcije.

V Murski Soboti so kongres pričakali s širokim tekmovanjem, ki se je zaključilo z akademijo, na kateri so bili pohvaljeni najboljši mladinci in aktivni in slovesno sprejeti v organizacijo novi člani.

Na predvečer pričetka kongresa je zagorel v parku v Murski Soboti velik kres, ob katerem so mladinci in mladinke Murske Sobote manifestirali svojo predanost in zaupanje Partiji in vzklikali kongresu. Iz vsega okraja skoraj iz vseh aktivov so bile poslani IV. kongresu Ljudske mladine Slovenije pozdravne resolucije.

Delegati IV. kongresa LMS iz soboškega okraja, so ponesli kongresu tudi darila, ki so jih pripravili mladinci.

V predkongresnem tekmovanju so bili najbolj uspešni naslednji aktiv:

Cankova

Na študijskih krožkih so mladinci v predkongresnem tekmovanju preštudirali študijski material, določeni po študijskem načrtu CK LMS, dalje so študirali temo o Ljudski fronti, nastanek slovenskega jezika, zgodovino prihoda Slovanov v Evropo in slične teme. Študirali so tudi o združništvu.

Mladinski aktiv je veliko pomagal pri delu Kmetijske zadruge. Pojasnili so 40 kmetovalcem koristi, ki jih nudi zavarovanje živine, nakar so kmetje živino tudi zavarovali. Pomagali so tudi pri zidavi združnega doma na Cankovi in pripravili okrog 30.000 komadov zidakov in 20 kubičkov gramoza. Vsi člani aktiva so tudi člani Kmetijske zadruge. Volitev OF so se udeležili 100%. V času tekmovanja so vključili v aktiv 7 novih članov. V izobraževalni tečaj je vključenih 15 mladincev. Poživili so tudi kulturno prosvetno delo. V času tekmovanja so imeli dve kulturni prireditvi, ob zaključku tekmovanja pa akademijo. Ustanovili so tudi fizikalno društvo.

Domanjševci

Madžarska narodna manjšina prebiva v Domanjševcih. Tu so mladinci

ci iz svojih vrst poslali na delovne akcije v mesecu marcu 4 člane aktivov. Pri agitaciji za dvig članstva Fronte je aktivno sodeloval ves aktiv, tako da so uspeli dvigniti članstvo OF za 2000 članov. Vsi mladinci so člani Fronte.

Domajinci

Ta aktiv je na novo ustanovljen v predkongresnem tekmovanju. Mladinci

ci so takoj pristopili k rednemu študiju, pomagali pri gradnji vaškega mostu in pri popisu živine za zavarovanje. Vsi so vključeni kot člani v Kmetijsko zadruge, prav tako pa je tudi v pripravljanih odborih za kmečko obdelovalno zadruge kot član odbora eden mladinec. V splošnem je aktiv zelo razgiban.

Zelo dobro so izpolnili predkongresne obveze in jih tudi presegli aktivisti: Brezovci, Bokrač, Neradnovci, Kramarovi in Krašči. Mladinski aktiv Brezovci je bil tudi pohvaljen v zadnjem odloku CK LMS.

Ljudska tehnika

Ali je delo Ljudske tehnike v Murski Soboti zadovoljivo?

To vprašanje si je zadal že marsikateri član katere koli organizacije Ljudske tehnike v Murski Soboti. Vendar si je odgovoril vsak po svoje. Najprej je kritično pregledal delo odbora in morda ugotovil, da ne jemlje dela dovolj resno, a vsekakor je opazil premajhno povezavo dela med posameznimi člani odbora in prav tako željo izvajati delo po svoje preko želje drugih in se tako nekako uveljaviti. Potem pa se malomarnost itd. Vse to vodi v neizvrševanje vseh nalog, ki bi jih lahko izvršili, a takih je precej. Dogaaja se, da ne misli odbor na nobeno akcijo prej, kot teden dni pred postavljenim rokom in še takrat neravno. Resno zagrabi stvar šele dva tri dni pred dnem, ko se akcija vrši.

Se poseben vprašanje pa je vprašanje koordinacije dela pod posameznimi organizacijami — vzajemna pomoč pri dvigu Ljudske tehnike. To je predvsem opaziti v delu Fotoamaterske grupe, ki je prepuščeno enemu ali dveh članom, ki se sicer trudita, toda uspehi ni tak kot

bi lahko bil, če bi se jim pri organizaciji dela nudila pomoč s strani ostalih organizacij, ali pa če bi bil organiziran Okrajni odbor Ljudske tehnike, ko so vse možnosti za to in je za razvoj organizacije tudi potreben.

Vendar se je to vprašanje tudi že večkrat sprožilo. Toda kdo bo pristopil k temu z delom? Kdo bo pristopil k organiziranju Klubov Ljudske tehnike? Kdo bo usmerjal organizacije, ki že obstajajo, če zaidejo s prave poti dela?

Končno si lahko odgovorimo na zadano vprašanje: delo Ljudske tehnike v Murski Soboti, kljub temu da napreduje, ni zadovoljivo in ne bo v polnem razvoju, dokler se ne bodo vodstva iz obstoječih organizacij Ljudske tehnike potrudila in organizirala Inicijativni, Okrajni odbor Ljudske tehnike, ki bo intenzivno pristopil k delu in odpravil najprej napake, a potem nadaljeval z omasovitvijo in kontrolo nad kvalitetnim delom obstoječih organizacij Ljudske tehnike. Dp.

VOLJA

PRIPoveduje JADRALEC

Dva tedna je že v jadralni šoli... Njegova večletna želja je izpolnjena... Toda...

Vlado molče strmi v strop barake. Miro pod njim že smrči. V nasprotnem oglu barake se pogovarja Joco z Borutom, ki leži nad njegovim ležiščem. Govorita seveda o letalstvu...

...Nikakor ne morem uspjeti, da bi dobro letel,« se sliši nejevoljni Borutov glas.

«Za enkrat je pač »Vrabeč« gospodar,« odgovarja Joco. »Jaz hočem leteti, a on desno ali pa naravnost in me ne uboga...»

Da, te težave je imel tudi Vlado. V grupi je bil sicer najboljši; letel je vedno najvišje in najdalje in dokaj dobro — toda...

Z zemlje se sicer vidi lep in miren let, toda v zraku je vse drugače... Vrabeč trza, skače, sili v vse smeri — v vsem nagaja. Pilot pa se trudi, popravlja, se pot, toda pokreti so preveč nemirni in grobi in »Vrabeč« jih ne podnaša — trza, skače, nagaja...

Bleda svetloba lune je prelila vnožje Vladove postelje. Mimo barake umirjeno stopi stražar. Slišati je le globoko dihanje spečih. Morda pa tudi kdo izmed ostalih ne spi, ampak premišljuje kot Vlado.

Vlado je zaprl oči. Ni več na postelji, ampak na letalu... Nastavnik jim je dejal nekoč ob pričetku šolanja:

«Zdaj ste v jadralni šoli in misel vam ne sme bloditi nikjer drugje. Vi jo morate obvladati, spremeniti v predstavo in tudi na zemlji — biti v zraku.»

Takrat so se pitomci začudeno spogledali, toda nastavnik je pojasnil: «Predstavljajte si vedno, da ste v zraku, na letalu... Letiš — vster je, nagibi, gubitek brzine, smeri... S krmili

upravljaj, popravljaš — moraš dobro leteti... Uspeh je samo v tem, ali imaš močno voljo ali ne...

Vendar ga takrat nihče ni ubogal... Vse preveč novo je bilo okolje, kraji, ljudje in življenje...

V tem samotnem predelu, kjer so se šolali, bi bilo dokaj idilično, če bi bili na letovanju — dva trije. Toda tu je bila šola... Šola, ki vzgaja mlade letalce, ljudi, ki jih je poslalo semkaj ljudstvo, da se učijo; naučijo in ko se vrnejo, dajo znanje zopet drugim... Tu se vzgajajo ne samo letalci, ampak ljudje polni nesebičnosti — odločni, vztrajni, hrabri, polni volje, prav taki kot so bili popreje partizani, takšni, kot so zdaj brigadirji na mladinski progi, kot so udarniki po tovarnah... In takšno je življenje tukaj — pestro, novo; življenje kolektiva...

Prav tako kot: »Zemljo tistemu, ki jo obdeluje,« velja »Tehniko ljudskim množicam.«

Zato je Vlado prišel: da se nauči in da znanje preda zopet tistim, ki si ga želijo, ki ga nestrno pričakujejo doma in končno, ker si je leteti želel in zdaj leteti tudi sme...

Toda... Nikdar mu ni bilo doseči cilj tako težavno kot ravno zdaj...

Čim lepši in večji je cilj — tem težje ga je doseči...

Vlado ga bo dosegel! Mora ga doseči! Ne šlivi več korakov stražarja, ne dihanja spečih...

Zdaj je v letalu... Vlado premika noge in desnico, kakor da bi upravljal letalo.

Slamnjaka šumi... Ne... On je v letalu... To šumiho žice...

Veter... Nagibijo... Vlado se bori... Pokreti morajo biti umirjeni, odmer-

Fizkultura

SD Udarnik — SSD Sobota 2:0 (0:0)

V nedeljo popoldne je bilo igrišče SSD Sobote obiskano kot vsakokrat, ko je pričakovati zanimivo in napeto tekmo. Srečali sta se moštvi: SD Udarnik iz Kranja in SSD Sobota.

Že v prvih minutah prvega polčasa je bilo opaziti željo moštva Udarnika, da bi z ostrim napadi prodrljo do vrat nasprotnika, kar jim je v nekaj primerih tudi uspelo, vendar uspeh niso želi. Po tem začetnem stremljenju, ki ni rodilo ploda, se je igra vse bolj nezanimivo razvijala. Opaziti je bilo sicer več uspeha v napadih soboškega moštva, vendar je bila obramba Udarnika vedno na mestu in je vse napade uspešno odbijala. Motila je igro le grobost, ki se je v presledkih pojavljala pri igralcih Udarnika. Gledalci so v nekaj primerih zaslučili celo neprimernost, ki bi jo lahko imenovali tudi bojazen v vse češčem podajanju žoge Udarnikovih branilcev vratarju. Proti pričakovanju se je v zadnjih minutah igra razvijala vendar nobeno od moštve ni doseglo uspeha. Tako je prvi polčas končal neodločeno.

Takoj v začetku drugega polčasa se je igra živo razvila in se stopnjevala do napetosti, ki je dala slutiti gol in to v vratih Sobote. To se je v peti minuti tudi zgodilo, toda ne z uspešnim strelom, ki naj bi sledil ostremu napadu Udarnika, ampak po krivdi vratarja, ki ni vedel hitro pravilno rešiti položaja in je zapustil vrata, s čemer je dal možnost lahkega strela, ki je tudi sledil in žoga je v loku preko vratarja udarila v mrežo. To je bil signal, kateremu je sledila razgibanost obeh moštvev in zdaj je prišla do izraza tudi moč domačega moštva, ki je vse češče prodiralo do vrat nasprotnika, toda tu se je napadala na moč razbirlina in uspeha ni bilo. Tako kljub dobrim situacijam žoga ni našla poti v mrežo, kajti vsi udarci so bili slabo namerjeni in zgodil se je celo primer, da se je ponesrečilo celo vzporednih udarov v prazna vrata. Tudi Udarnik je imel več lepih prilik, ki jih ni pravočasno izrabil. V tem polčasu je bila izrazita brzina, s katero je žoga prehajala od vrat do vrat. Morda je tudi to nekoliko oslabilo pripravljenost obrambe moštva Sobote, tako da je nevarnost ob napadih Udarnika postajala vse večja in je v dvanajsti minuti pred koncem res padel zadnji gol v tej igri in se je tako tekma končala z rezultatom 2:0 v prid Udarnika. D. P.

Končajmo s staro miselnostjo

Zakaj se v Gor. Lendavi ne ustanovi kult. prosv. društvo

V lanskeletni gradnji združnih domov smo bili v Gornji Lendavi prvi, ki smo spravili pod streho naš združni dom. Do jeseni smo opremili tudi dvorano, v kateri so se v teku zime vršile že številne kulturne prireditve. Frontovci, zadružniki, mladina, člani sindikatov, vsi smo se z veliko vnemo lotili učenja in šolanja raznih iger in tudi uspeh ni izostal. Poleg gostovanja v drugih vaseh smo z Nušičevo komedijo »Sumljiva oseba« v okviru letošnjega kulturnega tedna nastopili tudi v Murski Soboti, s čimer smo dobili še več poguma in volje za nadaljnje delo.

Da bi se pa v novem združnem domu kulturno življenje razvijalo bolj načrtno, da bi bilo tesno povezano z življenjem naših združnikov in da bi šlo vse bolj v širino in globino s svojim delom in tako doseglo svoj cilj: biti vaškim kmečkim množicam veren spremljevalec na poti socialistične preobrazbe vasi, pomagati jim pri tem in dvigati njihovo kulturno in politično zavest, je vaški odbor OF sklenil ustanoviti pod okriljem frontne organizacije kulturno prosvetno društvo, ki naj bi dejansko vodilo vse kulturno prosvetno delo vasi in ga privedlo na čim širšo in višjo stopnjo. Da bi bilo to tudi v resnici izvedljivo, nam dovolj vzorno dokazuje vse dosedaj prirejene in številno obiskane kulturne prireditve, predavanja itd., bodisi to s strani prirediteljev ali obiskovalcev, ki si v veliki meri že naprednega kulturnega razvedrila. Toda ustanovitev društva se nikakor ne more izvesti. Ne hote se tu pojavlja vprašanje: zakaj ne?

Ustanovni občni zbor društva, ki je bil sklican na preteklo nedeljo, ni uspel vsled premajhnega števila udeležencev. Kaj je vzrok temu?

Med nekaterimi člani odbora za gradnjo združnega doma so se v zadnjem času pojavila čudna pojmovanja, ki govorijo o tem, da bo baje novoustanovljeno društvo prevzelo združni dom v svoje roke, da bo uvedlo nad domom svoj mo-

nopota, da odbor za zidavo doma ne bo imel več veljavne besede v njem itd.

Taka pojmovanja so ne le skrajno čudna, ampak tudi povsem nepravilna in upravičeno vprašujemo, kako le morejo priti na površje v današnjih dneh. To so pojmovanja, ki so bila v navadi v stari Jugoslaviji in ki jih danes, ko se naše delovno ljudstvo širov vse domovine neumorno trudi, da bi čimprej zgradilo svojo socialistično domovino in pri tem ne gleda na napore in žrtve, res nismo vajeni. Združni dom smo zgradili tudi pri nas v Gornji Lendavi s skupnimi močmi, s skupnimi napor, združeni v Fronti, katero vodi Partija. Pri tem ni bilo razlike med zadružniki, frontovci, ženami, mladinci, sindikati ali pionirji; vsi smo sklopo gradili združni dom z zavestjo, da ustvarjamo z njim svoj center, ki bo okreplil razvoj naše vasi tako na gospodarskem, kulturnem in političnem polju. Zato smo mi — graditelji združnega doma v Gornji Lendavi — nad takimi pojavi stare miselnosti, ki na noben način niso v skladu z delovnim poletom naših množic, le začudeni in jih upravičeno obsojamo.

Nujno bo potrebno, da odbor za gradnjo doma taka pojmovanja enkrat za vselej razčisti s svojimi člani in pride do pravičnega in pametnega zaključka. Ustanovitev vaškega kulturno prosvetnega društva je treba podpreti z vseh strani, ne pa ovirati s takimi pojmovanji, ki nam lahko kvečjemu le škodujejo.

Pričajujemo, da bomo imeli v Gornji Lendavi kmalu vaško kulturno-prosvetno društvo in da se bodo tudi v njem — tako kot so se že pri zidavi združnega doma — združile vse masovne organizacije naših vasi in tako pomagale z agilnim delom dvigniti naše kulturno-prosvetno, gospodarsko in politično obzorje.

Pri tem ne sme ostati ob strani tudi krajevna uprava za gradnjo združnega doma. Zadržnik

L. MOJCA:

OBVEZA

Iz zapiska brigadirke

(Konec)

Brigadirji so osupnili. Za trenutek se je delo ustavilo.

Začuden pogled so se izmenjevali. Vse je trajalo le bežen trenutek. Dlan, posuta s krvavimi žulji, je še krepkeje stisnila kramp, še močnejše je zamahnil Osojnikov Jože in zasadel kramp v primorsko zemljo in dejal:

«Delati za Partijo je lepo, ker veš, da delaš za sebe!»

Izza ovinka so se prikazale kuharice Marija, Jožica in Tinka, nesoč na hrbtih posodo s kosilom. Tudi v kuhinji so vedeli, da se tega dne bje bo za izpolnitev obveze; boj za čast mladinskih brigad.

Brigadirji so nejevoljno zamrmrali, češ, kaj me motite pri delu, toda oglašal se je že glad in hitro so poskakali iz kanala in pričeli jesti. Šele sedaj si lahko opazili, kako so bili lačni. S porcijami so romali dvakrat, celo trikrat k Tinci in Jožici, ki sta jim radevolje ustregli. Brigada je začela v novem tempu, v tempu igrivosti, ki izraža zadovoljstvo nad uspehi Sale so kar deževali. Dušan, ki se je že tretjič vrnil s polno porcijo od kuharice, jih je bil največ deležen. Oprijel se ga je celo vzdevek »Brnadni požeruh«. Toda v tem

ni bilo niti malo zlobe in Dušan jim je prav tako brez zlobe vračal milo za drago.

«Kliče nas primorska naša, zemlja trt in skal...»

se je zaslislala zopet pesem iz kanala Miro se je kar dušil v številkah. Vse proge so bile naenkrat zasedene. »Sotlerji« so drveli s svojimi samokolnicami gor in dol s tako hitrostjo, da jih je komaj našteval. To je povzročilo izdatno kosilo in seveda — obveza.

Dušanova trojka je že končala na svojem terenu. Odšla je v pomoč sosednji, ki se je še vedno borila z blatom. «Za mater, ki so mi jo zažgal v Aušvicu!» je kliknil Martin in zaril kramp globoko v zemljo.

«Za brata, ki je padel med roško ofenzivo», je zamahnila Sonja in pričela izmetavati s potrojeno hitrostjo.

Dušan, ki je pravkar pridrvel s samokolnico na vrh nasipa, se je vzravnil in v dolni ob kanalu je odmevalo. «Za Partijo sem prepejal šeststo samokolnic. Obvezujem se, da jih prepejem še šeststo, preden začne zasedati kongres!»

Na komandantovi uri je pet že minulo. Brigada pa še vedno dela.

Sibkejši so že omagovali, toda obveza... obveza... Ta jim je bila v mislih. Obveza mora biti izpolnjena, pa naj bo karkoli.

Majdi, ki je že ves dan vozila samokolnice, saj je bila najmočnejša med brigadirkami, se je pričelo temniti. Obšla jo je slabost. Ona pa ni in ni hotela odnehati z delom. Obveza... obveza, je šumelo vse krog nje...

Statističar je oznanil nov uspeh. Majdina trojka je na tretjem mestu. Pravkar pelje šeststo samokolnico.

Majdi pa so se šibila kolena, ko je porivala šeststo samokolnico na nasip. Ko pa je dospela na vrh, jo je obliž znoj, po hrbtu so ji švigali mravljinice in zrušila se je. Obveza je zašepetala in padla v nezavest. Ob njej pa je stala šeststo samokolnica.

Majdo so odnesli. Njeno samokolnico pa je Dušan pridružil še svojim. Komandantova ura je kazala že osem. Stopil je na nasip in z odločnim glasom dejal:

«Tovariši, za danes smo končali. Dovolj nam je sedemnajst ur dela. Vidim, da bi še ostali, to me veseli, toda naša dolžnost je, da si ohranimo zdravje. Lahko pa smo pomirjeni, saj smo storili vse, da bi izpolnili obvezo, toda dež nas je zadržal in krivda ni na nas. Saj ne pustimo mnogo. Okrog sto kubičkov nam ostane... No, le hitro v zbor.»

Brigadirji so ostrmeli, toda komandantov glas je bil le preveč strog, da bi se upirali in odšli so v zbor. Vendar so bili vsi prepričani, da se bo nekaj zgodilo, kajti obveza mora biti izpolnjena za vsako ceno.

Stal, so v zboru s povešenimi glavami in mnogim so v očeh blestele solze. Nihče ni opazil, kdaj je izstopila Zmaga. Stala je pred brigado ponosno vzravnan, na licih pa so ji še vedno blestele kapljice potu. Opazovala je brigadirje in ob pogledu na njihovo žalost je postalo tudi njej hudo.

«Skojevci naj izstopijo», je dejala. «Delali bom in zmetali še teh nekaj kubičkov, da izpolnim obvezo. Odgovarjamo sami zase; za vas pa odgovarja štab. Kar pojdite domov in se spočitje. Tudi ste že.»

Zmaga je komaj zadrževala solze kajti kljub temu, da bi najraje govorila za vse, kot so to od nje pričakovali, je smela le za Skojevce. Hudo ji je bilo da jih je morala ločiti, vendar... sedemnajst ur dela je preveč... Ne! Domov morajo!

Izstopila sta Jože in Dušan. Izstopili sta Sonja in Marica in za temi ostali Skojevci. Pred brigado je stalo petnajst mladih, krepkih vase zaupajočih ljudi. Pred brigado je stalo petnajst dobrih tovariših in v tem trenutku nad vse srečnih komunistov.

Brigada se je zamajala. Izstopil je Tine, se vzravnil in postavil molče k petnajstostici. Brigadirji so se začudili in glej: že je izstopila slabotna Milka. Njena hoya je bila odločna in ponosno se je postavila pred Dušana.

«Tudi jaz ostanem», je dejala.

Za njo je izstopil vedno tihi France. »Sramoval bi se, če bi zapustil svoje delovno mesto!«

Tokrat je bil njegov glas odločen in prepričevalen.

Izstopila je nerazdružljiva Francetova trojka.

«Ko pridem domov», je nadaljeval France, »bo oče vprašal: si nas čisto zastopal? Če se spomnim današnjih dneva, mu lahko odgovorim: častno! Moram ostati, dokler ni obveza izpolnjena!«

«Tudi oči, kot ogle, so se zaustavile na komandantu, kot da čakajo usodno besedo, toda komandant je molkal. Ponosno gledal vrsto svojih junakov.»

Brigada se je zopet zamajala. Tokrat je izstopilo celotno takomenovano »vse krilo«. Obstali so in vodnik Stefan je izpregovoril: «Ceprav nismo komunisti, ljubimo Partijo in sramovali bi se, če bi zapustili nedovršeno delo, katerega nam je odkazala prav ta naša Partija. Tudi mi odgovarjamo sami zase!»

Tokrat, kot na povelje, se je pomaknil še ostanek brigade naprej in p dolini ob kanalu je zaorilo:

«Za ljudstvo!»

«Za Tita!»

«Za Partijo!»

Bil je to glas ljudi, ki so se pogumno podali na pot lepše in svetlejše bodočnosti — ljudi, ki so zdavnaj opravili s poslednjimi ostanki preteklosti...